

BUKANA YA TLHAHISOLEDING HO SETHO

—2022—

BOIKOPANYO BA BOHLOKWA

Batho ba bohlokwa bao o ka ikopanyang le bona Deske ya Thuso ya Sarpbac

Founu: 021 686 4281 kapa 081 417 9721
Imeile: helpdesk@sarpbac.org.za

Batsamaisi ba Fedgroup Beneficiary Trust Fund

Founu: 011 305 2441
Imeile: trusts@fedgroup.co.za

Mokitlane o tshheditsweng ke banka ya Standard Bank

Founu: 086 100 9429
Imeile: PBL.sales@standardbank.co.za

Motsamaisi wa Letlole - Momentum

Founu: 021 686 4281 / 081 417 9721
Imeile: sarpbac@momentum.co.za

Tokollo boitlamong: *South African Road Passenger Bargaining Council Retirement Fund (Sarpbac) ha e jare boikarabello bakeng sa tahlehelo efe kapa efe kapa tshenyehelo kapa ditjeo tse ka nnang tsa bakeha ka kotloloho ka lebaka la, kapa ka ho itshetleha hodima tlhahisoleseding e fuperweng ke bukana ena. Haeba ho na le kgohlano efe kapa efe dipakeng tsa tlhahisoleseding e bukaneng ena le Melawana ya Letlole kapa maano a dihlapiso tse inshorilweng, Melawana ya nnete ya Letlole kapa maano a dihlapiso a tla latelwa. Ditho di kgothaletswa ka matla ho batla dikeletso tsa seporofeshenale tsa ditjhelete pele ba etsa diphetoho dife kapa dife mererong ya bona ya ho beha meja fatshe.*

DITEBOHELO!

Re o amohela jwalo ka setho sa South Africa Road Passenger Bargaining Council Retirement Fund. O e mong wa ba fokolang ba etsang polokelo bakeng sa ho beha meja fatshe ha lona. Re motlotlo ka dihlapiso tse fumanehang ho lona, mme re tsitlallela ho di ntlafatsa.

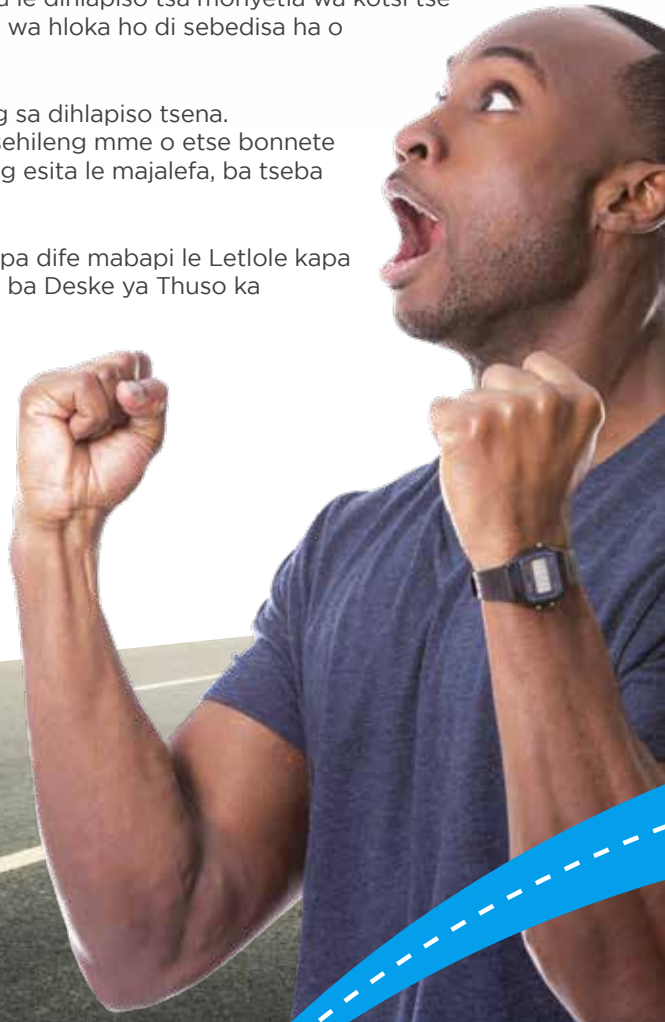
Ka nako e tshwanang, hape o na le boikarabelo ba ho utlwisisa dihlapiso tseo o ka di sebedisang tse fumanehang ho wena. Ka hodimo ho dipolokelo tsa ho beha meja fatshe ho na le dihlapiso tsa monyetla wa kotsi tse inshorilweng tseo o ka nnang wa hloka ho di sebedisa ha o sa ntse o hirilwe.

Bukana ena ke tataiso bakeng sa dihlapiso tsena. E boloke sebakeng se sireletsehileng mme o etse bonnete ba hore bao o ba hlokomelang esita le majalefa, ba tseba dikateng tsa yona.

Haeba o na le dipotso dife kapa dife mabapi le Letlole kapa dihlapiso tsa hao, ikopanye le ba Deske ya Thuso ka mohala kapa imeile.

Ka boikokobetso

Gary Wilson
Moofisiri wa Sehlooho
Mmesa 2022
Founu: 021 686 4281
helpdesk@sarpbac.org.za

DIKATENG

Tlhahisoleseding ya tlhakisetso

Ke mang ya laolang Letlole?	6
Boleng ba Letlole ke bokae?	7
Ditlatsetso tsa kgwedi le kgwedi ke bokae?	8

Dihlapiso di a hlaloswa

Ho beha meja fatshe ka nako	10
Dihlapiso tsa lefu	13
Dihlapiso tsa Lepato	13
Ka moo letlole la teraste la majalefa le sebetsang ka teng	15
Dihlapiso tsa kgolofalo ya nakwana	17
Dihlapiso tsa ho itokolla mosebetsing	18
Dihlapiso tsa ho nyaolwa, ho fellwa ke mosebetsing le ho tebelwa	19
Ho etsahalang haeba setho se hlala?	19
Phumantsho ya mokitlane wa ntlo o tsheheditsweng ke penshene	20
Dikeletso tsa pele o beha meja fatshe	21

Dintlha tse itseng tsa bohlokwa

Leano la tefo ya tswala ya tefo ya kamora nako	23
Ditefo tsa tjehelete tsa karolo ya 37D	23
Tefiso ya lekgetho dihlapisong	23
Dihlapiso tse sa kopuwang	23
Ho kgaotsa ha dihlapiso	23
Dihlapiso le dikeletso tsa ditjehelete	24
Melawana ya Letlole ke melawana	24
Mafelo a selemo sa ditjehelete le dioditi.....	25
Ditokomane tsa letlole	25
Ofisi e ngodisitsweng	25
Dingangisano le dipotso	26

Pokello ya mantswa	28
---------------------------------	-----------

Ke eng seo o hlokang ho se tseba mabapi le PoPIA?	30
--	-----------

TLHAKISETSO E ITSENG YA LETLOLE

Letlole la ho Beha Meja Fatshe la South Africa Road Passenger Bargaining Council (Sarpbac) ke letlole le hlakisitsweng la ditlatsetso, moo wena le mohiri wa hao le etsang tlatsetso ho beha meja fatshe le dihlapiso tse ding. Letlole le fana ka dihlapiso ho ditho ka ho beha meja fatshe ha tsona, ho itokolla mosebetsing, ho shwa kapa bokowa, le ditlhoko tsa lepato tsa lelapa.

Ka nako e telele Letlole le ne le bopilwe ka letlole la penshene le la profidente. Leha ho le jwalo, diphetoho tsa ketsomolao ho tloha ka la 1 Hlakubele 2021 le entse hore karolo ya tjelele e se hlole e tshwaneleha.

Letlole le ngodisitswe ho Morejistara wa Matlole a Penshene mme la fuwa tumello ke Ditshebeletso tsa Pokeletso ya Letlole tsa Afrika Borwa.

Basebetsi bohle bao e leng ditho tsa South Africa Road Passenger Bargaining Council ke basebetsi ba nkileng karolo Letloleng. Basebetsi bohle ba bahiri ba nkileng karolo ba batjha di hlokwa ho kenela Letlole.

1

KE MANG YA **LAOLANG** LETLOLE?

Letlole le laolwa ke Boto e bopilweng ka Batshwaredi ba supileng ba thontsweng ke Sarpbac. Ho bohlokwa ho lemoha hore ba tsheletseng ba Batshwaredi ba tswa hara basebetsimmoho ba heno - ke batho ba utlwisang diphepetso tse tobileng indasteri ya heno, le mefuta ya dihlapiso tse o tshwanelang ka ho fetisisa.

Boto e bopilwe ka tsela latelang:

**Batshwaredi ba
Bararo ba thontsweng
ke diyunione**

**Batshwaredi ba
Bararo ba thontsweng
ke mohiri**

**Motshwaredi A le
Mong ya Ikemetseng
ya thotsweng ke Boto
ya Batshwaredi.**

Batshwaredi, ntle le Motshwaredi ya Ikemetseng, ba ba ofising nako ya dilemo tse hlano mme ba ka nna ba thongwa botjha qetellong ya nako ya dilemo tse hlano. Ho thonywa ha Motshwaredi ya Ikemetseng ho hlahlojwa botjha dilemo tse ding le tse ding tse tharo, mme motshwaredi ya thontsweng a ka thonywa botjha.

Letlole ke setheo sa molao se tswang ho *South Africa Road Passenger Bargaining Council* mme le tlameha ho laolwa ke Batshwaredi ho latela melawana ya Letlole, Molao wa Matlole a Dipenshene wa 1956 (le dihlomathiso tse entsweng ka morao) , Molao wa Lekgetho la Lekeno le melao e meng yohle e fetisisweng e amehang.

2

BOLENG BA LETLOLE KE BOKAE?

Karolo ya setho ka seng ya dihlapiso tsa bona tsa ho beha meja fatshe Letloleng di tsejwa ka hore ke Boleng ba bona Letloleng mme e bopilwe ka ditjhelete tse latelang:

Ditlatsetso tsa kgwedi le kgwedi tsa ditho

Ditjhelete tsa

tlatsetso letloleng la ho beha meja fatshe la mohiri wa setho

Boleng bofe

kapa bofe bo fetiseditsweng Letloleng lebitsong la setho

Dipoello tsa matsete a fumanwang ditjheleteng tsena

Ditjeo tse tlase bakeng sa tsamaiso, dihlapiso tsa menyetla ya kotsi le ditjeo tse ding tsa Letlole.

Dipoello tsa matsete ke ditsiane tse fumanwang matlotlong a nnete a tshhetsang Boleng ba Letlole la setho ka seng, ditefiso tsa mookamedi wa matsete tse tlase. Dipoello bakeng sa kgwedi efe kapa efe kapa nako di ka bontsha katleho kapa tahlehelo ho ipapitswe le tshebetso ya matsete bakeng sa matlotlo a amehang. Leha ho le jwalo, Letlole le tsetetse ho sesebediswa sa matsete sa Smooth Growth Fund seo e leng sehlahiswa se tiiseditsweng se sa fetisetseng dipoello tse mpe ho ditho. Kgolo e mpe ka ho fetisisa eo ditho di ka bang le yona e tla ba poello ya lefeela.

Tshebetso ya matsete e itshetlehlile hodima:

- Leano la matsete le ananetsweng ke Batshwaredi
- Baokamedi ba matlotlo ba kgethilweng ke Batshwaredi ho laola Potefolio ka nngwe ya matsete ya Letlole
- Tshebetso ya mebaraka ya matsete.

Tliahisoleseding e eketsehileng e mabapi le morao wa matsete, sebopelo sa dipotefolio le tshebetso di a fumanaha webosaeteng.

3

DITLATSETSO TSA KGWEDI LE KGWEDI KE BOKAE?

Bobedi ditho le basebetsi ba tlatsetsa Letloleng:

- Ditho tsohle di tlatsetsa 7.5% ya meputso ya tsona e ka hulwang pensheneng.
- Mohiri ya tlwaelehileng o tlatsetsa ka sekgahla sa 10% sa moputso o hulelwang penshene bakeng sa setho ka seng. Tlatsetso ya mohiri e sebediswa ho lefa dipremiamo tsa inshoreense bakeng sa dihlapiso tsa monyetla wa kotsi, tsamaiso le ditjeo tse ding tsa letlole moo phaello e yang ho Boleng ba Letlole ba setho.
- Kakaretso ya tlatsetso ke 17.5% ya moputso wa selemo o lefiswang penshene wa setho.

Batshwaredi ba Letlole ba lekanya ka moo dikgahla tsena tsa tlatsetso di ajangwano nako le nako ho fana ka dihlapiso bakeng sa ditho.

Mohlala wa ditlatsetso ke setho se fumanang moputso wa R6 000 o hulelwang penshene ka kgwedi

Moputso o hulelwang penshene	Tlatsetso ya setho	Tlatsetso ya mohiri
R6 000/ka kgwedi	R450	R600

Dikabo tsa jwale tsa ditlatsetso tsa setho le mohiri di tekilwe ka botlalo webosaeteng.

DIHLAPISO TSA

HAO DI HLALOSITSWE
MONA

1

HO BEHA MEJA FATSHE KA NAKO

Dilemo tsa tlwaelo tsa ho beha meja fatshe bakeng sa ditho tsohle tsa Letlole ke 65. Ditho di ka nna tsa beha meja fatshe ka dilemo dife kapa dife dipakeng tsa 55 le 69, ha feela sena se dumellanwe le mohiri wa bona.

Tjhelete le tefo ya ditsiane tsa ho beha meja fatshe

Ha se beha meja fatshe, hlapiso ya setho e tla ba kakaretso ya Boleng ba Letlole. Ho ipapisitswe le hore o kenetse Letlole neng, hona e ka nna ya ba dihlapiso ho tswa ho matlole ka bobedi e leng matlole a Penschene le Profidente. Ho bile le diphetoho tsa bohlokwa tsa ketsomolao mabapi le ka moo matlole a profidente a tshwarwang ka teng ho tloha ka la 1 Hlakubele 2021.

Haeba o ne o le monyenyanane ho feta dilemo tse 55 ka la 1 Hlakubele 2021:

- Dipolokelo tse Letlole la Profidente la hao ho fihla ka la 28 Hlakubele 2021 di sa ntse di ka nkuwa sekolokoto ha o beha meja fatshe. Melawana 'ya kgale' e sa ntse e le madulong. Tsena di tla tsejwa ka hore ke dihlapiso tse butswitseng.
- Dihlapiso tsa hao tse butswitseng di tswela pele ho hola ho latela tshebetso ya matsete ya Letlole.
- Ditlatsetso tsohle kamora Hlakubele 2021 di tla tsejwa ka hore ke dihlapiso tse esong ho butswa, mme tsena di tla laolwa ke melawana e teng e laolang matlole a dipenschene le anyuithi ya ho beha meja fatshe ha o beha meja fatshe:
  - o Haeba dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fatshe di le ka tlase ho R247 500 ka kakaretso, o sa ntse o ka kgona ho nka tjhelete yohle e le sekolokoto. Ha ho phetoho molawaneng ona.
  - o Haeba kakaretso ya boleng ba dihlapiso tse esong ho butswa e le kgolo ho feta R247 500, o ka nna wa nka karolo e fetang nngwe borarong e le sekolokoto mme o tla lokela ho beha karolo e setseng ya pedi borarong letseteng le fanang ka lekeno.
- Molawana o teng o ntse o le madulong: haeba o tsamaya ho mohiri wa hao pele ho dilemo tsa tlwaelo tsa ho beha meja fatshe ka lebaka la ho nyalwa, ho itokolla mosebetsing, kapa ho tebelwa ha o hlokwe ho tsetela botjha letloleeng le leng la ho beha meja fatshe. Lehla ho le jwalo, haeba o sa etse jwalo, ho ka nna ha ba le lekgetho le lokelang ho lefuwa. Ho batla ho le molemo kamehla ho baballa dipolokelo dife kapa dife tsa ho beha meja ha o tloha ho mohiri e mong o ya ho e mong.

Haeba o ne o le moholo ho feta dilemo tse 55 ka la 1 Hlakubele 2021:

- Haeba o eso tjhentjhe bahiri mme o dula o le Letloleng la Profidente la Sarpbac, o ka nna wa nka seabo sa hao sa Letlole la Profidente e le sekolokoto ha o beha meja fatshe.
- Haeba o fetola bahiri ba hao pele o beha meja fatshe mme o tsamaisa dihlapiso tsa hao tse loketseng tefo ho tloha ho Sarpbac ho ya letloleng le leng la ho beha meja fatshe, monyetla wa ho nka boleng bo feletseng ha o beha meja fatshe ka nako ya tlwaelo o tla fellwa ke matla. Mme melawana ya tlwaelo e hlokang hore o jale matsete letseteng le fanang ka lekeno e tla sebetsa.
  - o Haeba dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fatshe di le ka tlase ho R247 500 ka kakaretso, o sa ntse o ka kgona ho nka tjelete yohle e le sekolokoto. Ha ho phetoho molawaneng ona.
- o Haeba kakaretso ya boleng ba dihlapiso tse esong ho lokele tefo e le kgolo ho feta R247 500, o ka nna wa nka karolo e fetang nngwe borarong e le sekolokoto mme o tla lokela ho beha karolo e setseng ya pedi borarong letseteng le fanang ka lekeno.

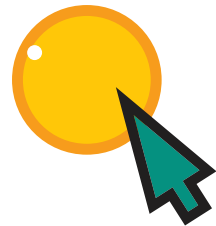
Melawana e latelang e tla sebetsa bakeng sa Boleng ba Letlole Letloleng la Dipenshene le ditjelete tsohle tse tsetetsweng ho tloha ka la 1 Hlakubele 2021:

Setho se ka nna sa kgetha ho nka karolo ya nngwe borarong ya Boleng ba Letlole kontane.

Setho se tlameha ho sebedisa masalla a Boleng ba Letlole ho reka penshene

Setho se tlameha ho kgetha bobedi mofuta wa penshene le khampani ya inshorene moo e rekilweng.

Dikgetho tse ding bakeng sa hlapiso ya penshene di kenyeletsa:

- Penschene ho mohatsa setho kapa molekane ha setho se eshwa kamora ho beha meja fatshe.
- Tumello bakeng sa dikeketso tjheeteng ya penshene selemo le selemo ho lefella dikamo tse bakwang ke infoleishene.
- Nako e tiiseditsweng eo ka yona penshene e feletseng e tla tswela pele ho lefuwa esita leha setho se ka shwa nakwana kamora ho beha meja fatshe.

Ho kgothaletswa ka matla hore ditho di etse tlhophiso bakeng sa hore penshene e tswela pele ho mohatsa hae kapa molekane kamora hore a shwe le hore penshene e eketsehe selemo le selemo ho lokisetsa ditshwaelo tsa infoleishene.

Ho beha meja fatshe ho tshetjhisitsweng kapa ho ba setho se lefileng

Ditho tse behang meja fatshe kgirong di ka nna tsa kgetha ho tshetjhisisa ho beha meja fatshe ha tsona Letloleng. Ba ka tlohela dihlapiso tsa bona Letloleng ho fihlela letsatsi le tla latela. Leha ho le jwalo, o hloka ho tsebisa Letlole ka mongolo ka maikemisetso a hao a ho etsa sena. Ka nako eo, dipehelo tsa ho beha meja fatshe tse tekilweng ka hodimo mona di tla sebetsa. Ha ho ditlatsetso tse lefuwang Letloleng mme setho ha se sireletswe bakeng sa dihlapiso tse inshorilweng tsa ho shwa, tsa lepato, le dihlapiso tsa kgolofalo nakong eo dihlapiso di tshetjhisitsweng.

2

DIHLAPISO TSA LEFU

Ha setho se hlokahala, ho na le mefuta e meraro ya dihlapiso e tla lokela ho lefuwa:

Hlapiso
ya lepato

Hlapiso ya tjehele
ya tefo e sekolokoto
e inshorilweng ya ho
hlokahala

Boleng ba Letlole
ba setho ho tswa
Matloleng a Penschene
le Profidente.

Tlhapiso ya Lepato

Tsiane ya lepato e lefuwa ho tswa pholising e arohaneng e tshwerweng ke Sarpbac ka ntle ho Letlole. Ha se tsiane ya Letlole mme e boletswe feela Bukaneng ena ya Tlhabisoleseding ho fa ditho kutlwisiso ya kakaretso ya ditsiane tsa tsona tsa ho hlokahala. Tsiane ya lepato e lefuwa ha setho se hlokahala kapa ho hlokahalaha mohatsa sona kapa motho ya hlokomelwang e le ngwana.

Boleng ba jwale ba hlapiso ya lepato bo tekilwe theiboleng e ka tlase mona. Leha ho le jwalo, sena se ka fetoha nako le nako, ka hona kamehla ho molemo haholo ho hlahloba webosaete bakeng sa boleng bo sebetsang.

Tsiane ya lepato ya	Tjehele
Setho	R35 000
Mohatsa	R35 000
Ngwana ya hlokomelwang ya dilemo di 14 ho fihla 21	R35 000
Ngwana ya hlokomelwang ya dilemo di 6 ho fihla 13	R17 500
Ngwana ya hlokomelwang ya dilemo tse ka tlase ho 6 kapa ya hlahileng a hlokahetse ka mora diveke tse 26 tsa boimana	R8 750

Haeba wena kapa setho sa lelapa la hao se hlokahala, ho bohlokwa ho tsebisa monnga inshoreense kapele ka moo ho ka kgonehang. Monnga inshoreense o fana ka tsebeletso ya pusetso ya setopo ka hare ho madiboho a Afrika Borwa, empa ho na le maemo le diphelelo tseo ho tlamehang ho ipapiswa le tsona.

**Founu: 021 686 4281
Imeile: helpdesk@sarpbac.org.za**

Monnga inshoreense hape o tla fana ka ditshebeletso tsa thobo ya maikutlo ho thusa lelapa ho tobana le tahlehelo ya lona. Sena se kenyeletsa dikeletso tsa maikutlo le tsa molao. Sena se ka ba bohlokwa haholo haeba batho ba salang e le bana ba sa le banyenyane dilemong.

Hlapiso ya ho hlokahalae inshorilweng e sekolokoto

Tshireletso ya ho shwa ya jwale e etsa makgetlo a mararo moputso wa hao o hulelwang penshene selemo le selemo. Ka hona, haeba o amohela moputso wa R72 000 ka selemo o hulelwang penshene, hlapiso ya hao ya ho hlokahala e tla ba R216 000.

Batshwaredi ba ka nna ba fetola tjehelete ya tlatsetso e sebediswang ho reka hlapiso ya ho hlokahalae sekolokoto nako le nako. Tshireletso e fanweng ke monnga inshoreense ho ipapisitswe le ditlatsetso tsena hape e lebeletswe ho fetoha nako le nako (lemoha hore Batshwaredi ka tlwaelo ba lekodisa tshireletso ya inshoreense dikgwedi tse ding le tse ding tse 12). Ditho di tlameha ho hlahloba webosaete bakeng sa dikatiso tse sebetsang, sena se tla bontshwa setatementeng sa bona sa dihlapiso.

Tshireletso ya ho shwa ya jwale e etsa makgetlo a mararo moputso wa hao o hulelwang penshene selemo le selemo.

Batho ba amohelang moputso o hodimo – ha jwale ke ba amohelang ho feta R1 167 000 ka selemo ya moputso o hulelwang penshene wa selemo le selemo – ba ka nna ba hlokwa ho etswa tlhahlobo ya bongaka hore ba tshwanelehe bakeng sa hlapiso ena.

Hape, tlhoko ena e ka fetoha nako le nako ka hona hlahloba webosaete bakeng sa dintlha tse feletseng.

Tshireletso ya ho hlokahala mmoho le dihlapiso tsohle tsa monyetla wa kotsi hang ha o fihlela dilemo tsa ho beha meja fatshe tsa tlwaelo tse 65.

Boleng ba Letlole la ka

Karolo ya boraro ya hlapiso ya ho shwa ke Kakaretso ya Boleng ba Letlole ka letsatsi la ho shwa, sena se kenyeletsa:

- Ditlatsetso tsa kgwedi le kgwedi tsa ditho
- Ditjhelete tsa tlatssetso letloleng la ho beha meja fatshe la mohiri wa setho
- Boleng bofe kapa bofe bo fetiseditsweng Letloleng lebitsong la setho
- Dipooello tsa matsete a fumanweng ditjheleteng tsena
- Ditjeo tse tlase bakeng sa tsamaiso, dihlapiso tsa menyetla ya kotsi le ditjeo tse ding tsa Letlole.

Dihlapiso tsa ho hlokahala di lefuwa jwang?

Batshwaredi ba Letlole ba ikarabella bakeng sa ho aba kakaretso ya tsiane ya ho hlokahala dipakeng tsa ba hlokomelwang le majalefa a mofu. Ditjhelete tsena ka tlwaelo di lefuwa e le tjhelete e sekolokoto ho batho ba baholo Letloleng la Majalefa lebitsong la bana ba banyenyane dilemong (bana ba dilemo tse ka tlase ho 18) - Letlole la Majalefa jwale le tla lefa lekeno la kgwedi le kgwedi ho mohlokamedi wa ngwana/bana ba tlase dilemong.

Batshwaredi ka tlwaelo ba tla aba tjhelete e ngata ho bana ba dilemong tse tlase ho feta bana ba baholo. Bakeng sa hore hlapiso efe kapa efe e ajwe ho bana ba dilemong tse tlase, Batshwaredi ka tlwaelo ba tla aba tjhelete e ngata ho bana ba banyenyane ho feta ba baholo. Sena ke hobane bana ba banyenyane ba na le nako e teletsana eo ba tla hloka tshchetso ya tjhelete ho fihlela ba tshwara dilemo tse 18 mme ba ka kgona ho iphedisa.

Ho thusa Batshwaruwa ho fumana ka moo ditsiane tsa lefu di lokelang ho ajwa ka teng, ditho di hlokwa ho tlatsa Foromo ya ho Thonywa ha Mojalefa; le ho nehelana ka yona ho Lefapha la bona la Tshwara ya Basebetsi (HR) kapa ho e romela ho Motsamaisi wa Letlole. Foromong eo, ditho di tlameha ho bontsha ka moo di lakatsang hore ditsiane tsa tsona di ajwe ka teng haeba ho ka etsahala hore di hlokahale. Leha Batshwaredi ba sa hlokwe ho latela kabo ena, ba na le monyetla o moholo wa hore ba tla etsa jwalo ntle le haeba ba bona hore kabo eo ha e ikamahanye le dipheho tsa Karolo ya 37C ya Molao wa Matlole a Dipenshene.

Ditho di tlameha ho hopola ho tlatsa le ho romela foromo e ntjha haeba maemo a tsona a fetoha. Ho etsa mohlala, haeba ba nyala kapa ba hlala kapa ba ba le bana.

Ho bohlokwa haholo haholo hore o tlatse le ho kgemisa le dinako nako le nako **lenane la hao la majalefa.**

Mohala wa thuso wa Fedgroup ke 0860 102 480

Batsamaisi ba Teraste ya Letlole la Majalefa la Fedgroup ba ka nna ba fihlellwa ho:

Founu: 011 305 2441

Imeile: trusts@fedgroup.co.za

Ka moo Letlole la Teraste la Majalefa le sebetsang ka teng

Haeba setho se hloka haholo mme se sita majalefa a bana ba banyenyane dilemong, Batshwaredi ba ka nna ba lefa dihlapiso tse abetsweng bana ba banyenyane dilemong (bana ba dilemo tse ka tlase ho 18) ho Letlole la Teraste ya Majalefa. Letlole la Teraste la Majalefa le tla lefa lekeno la kgwedi le kgwedi ho mohlokomedi wa bana ba banyenyane dilemong bakeng sa ho phediswa. Ditjeo tsa tlatsetso tsa bongaka le tsa thuto di ka nna tsa kotjwa ho tswa ho Letlole la Teraste la Majalefa. Masalla a Letloleng la Teraste ya Majalefa a lefuwa majalefa ka botlalo ha ba fihlela dilemo tse 18, ntle le maemong ao majalefa e leng dikowa kapa tswelletso ya ho phediswa e kopilwe.

Letlole la Sarpbac le rerisane le Fedgroup ho tsamaisa tshebetso ena ka sehlahiswa sa yona se bitswang Hlapiso ya Tlhokomelo ya Majalefa.

Ka hodimo ho tshebeletso ya bohlokwahlokwana ho majalefa, Hlapiso ya Tlhokomelo ya Majalefa ya Fedgroup e na le dibopeho tse mmalwa tsa tlatsetso tseo mohlokomedi wa bana/ngwana e monyenyanane dilemong a ka nkang monyetla wa yona, e kenyeletsa:

- **Thuto ya tsa ditjhelete** – ho na le thupello ya thuto ya tsa ditjhelete e fumanehang ho bahlokomedi bohle le majalefa. Thupello ena e kenyeletsa tlhahisoleseding e mabapi le ho etsa bajete, ho tswa dikolotong, ho banka, ho jala matsete le inshoreense.
- **Tataiso ya tsa ditjhelete** – sena se kenyeletsa bonamodi ba tsa dikoloto, thuso ya tsa molao, bokwetlisi ba tsa ditjhelete, lenaneo la thuto ya matlo, dikeletso tsa dikoloto, thuso ya tsa bajete, ho ntlafatsa dintlha tsa hao tsa mokitlane le dikeletso tsa lekgetho.
- **Ditheolelo tsa balekane** – ho na le leotoo le letelele la balekane le fanang ka theolelo ya 20% dithekong. Tsena di kenyeletsa mabenkele, dikhemisi, dikholetjhe tsa thuto ya batho ba hole, ditshebeletso tsa dibese le mabenkele a disebediswa tsa ho ngola.
- **Tshehetso ya tsa bongaka** – ho tlatsetsa mohaleng wa thuso ya bongaka o fumanehang dihora tse 24/7, ho na le thuso ya tshohanyetso ya bongaka e sebetswang ke Netcare 911.
- **Tshehetso ya thuto** – majalefa a na le phihlelo e se nang moedi ya kamora dihora tsa tshebetso ho mohala wa thuso wa mosebetsi wa sekolo o etswang lapeng.
- **Boitekanelo ba lelapa** – lenaneo lena le sebetsana le diphephetso tse fapafapaneng tsa lelapa jwalo ka thuso ya tsa temalo, phihlelo ho lenaneo la Tough Love South Africa, le thuso ho tswa ho South African Depression and Anxiety Group ba thusang batho le malapa ho tobana le mathata a bophelo ba kelello.
- **Lenaneo la Dithuto la liteke** – lena ke letsholo la selemo se le seng la kwetliso le kgakolelang bathuti ba Materiki bophelo ba mosebetsing ha ka nako e le nngwe ba ntse ba phethela lengolo la thuto e phahameng e ananetsweng ke Seta. Batho ba nang le thahasello ba tlameha ho etsa kopo mme dikgeo di a fokola.

3

DIHLAPISO TSA KGOLOFALO YA NAKWANA

Hlapiso ya Kgolofalo ya nakwana e leshwa feela nako ya dikgwedi tse robong - e sa kenyeletseng nako ya ho ema.

- 75% ya moputso wa hao wa kgwedi le kgwedi ho fihla ho moedi wa R220 000
- Nako ya ho ema ya dikgwedi tse tharo
- Nyahlatso ya tlatsetso
- Hlapiso ya lehlatsipa e lekana le moputso wa dikgwedi tse pedi

Tjhelete e sekolokoto ya kgolofalo

- Moputso wa selemo makgetlo a mararo
- Nyahlatso ya dinako tsa ho ema
- Potlakiso ya hlapiso ya ho hloka-hala
- Nako ya ho ema ya dikgwedi tse 12
- Katoloso e ngotlehang ya dilemo tse hlano
- Moedi wa hlapiso ke R10 000 000

Bokudi ba nako e telele

- Bokudi ba nako e telele bo fihlela moedi wa R100 000
- Moputso wa nakwana wa makgetlo a mabedi wa hlapiso ya bokowa
- Ditho tsa letlole feela
- Bokudi bo kenyeletswang ke; kankere, seterouku, tlhaselo ya pelo, opareishene ya "coronary artery by-pass graft", opareishene ya mothapo wa pelo, opareishene ya "aorta graft", angioplasty, le ho kenyetswa pelo

Ho bohlokwa hore monnga inshoreense (Momentum) a tsebiswe ka kopo ya tefo e ka kgonehang kapele ka moo ho ka kgonehang. Hang ha Momentum e tsebisitswe, ba ka nna ba eletsa mohiri haeba ho na le ditekanyo dife kapa dife tsa bongaka tse hlokehang, kapa haeba ngaka e itseng e hloka ho tsebiswa. Sena se ka thibela ditiehisso tse sa hlokehang. Kopo ya tefo e tlameha ho romelwa ha mosebetsi, ka lebaka la bokudi, a:

- Sa kgone ho kgutlela mosebetsing
- Le phomolong ya ho kula nako e telele ho feta matsatsi a 10
- Kgutletse mosebetsing empa a sa kgone ho phetha mosebetsi ya hae mme a sa kgone ho etsa mosebetsi ofe kapa ofe o mong
- Bontsha phokotseho tlhahisong ya mosebetsi wa hae ka lebaka la bongaka
- Na le ketsahalo ya bongaka kapa ya bokudi ba kelello mme a ka nna a hloka kamohelo sepetelele, ho alafuwa kapa hore a se ye mosebetsing nako e telele.

Moedi wa nako e dumeletsweng bakeng sa ho romelwa ha kopo ya tefo ke dikgwedi tse tharo ho tlhoka ka letsatsi leo mosebetsi a qetetseng ho kgona ho phetha mosebetsi ya hae ya tiwaelo.

4

DIHLAPISO TSA HO ITOKOLLA MOSEBETSING

Ha setho se itokolla mosebetsing, setho se tla fumana Boleng ba sona bo Letloleng bo feletseng. Setho se ka nna sa kgetha ho sebedisa Boleng ba Letlole ka efe kapa efe ya ditsela tse latelang:

Phetiso ya letlole la ho beha meja fatshe e sa lefsweng lekgetho ya mohiri wa hae e motjha

Phetisetso e sa lefsweng lekgetho ho penshene e fuweng tumello, profidente kapa letlole la poloko

Phetiso e sa lefsweng lekgetho ya letlole la anyuithi la ho beha meja fatshe

Leshwe kontane, ha a lefile lekgetho le lokelang ho SARS.

O sebetsa ho tloha ka la 1 Lwetse 2017, molao (molawana wa 38) jwale o dumella dihlapiso hore di tlohelwe di lefilwe Letloleng ho fihlela letlole le laelwa ke setho ho lefa dihlapiso kontane, kapa ho fetisa dihlapiso, jwalo ka ha ho laetswe ke melawana.

5

DIHLAPISO TSA HO NYAOLWA, HO FELLWA KE MOSEBETSING LE HO TEBELWA

Ha setho se nyaolwa mosebetsing, ho fellwa ke mosebetsi kapa ho tebelwa mosebetsing, setho se tla fumana Boleng ba sona bo Letloleng bo feletseng. Setho se tla ba le dikgetho tse tshwanang mabapi le tefo ya hlapiso jwalo ka ha e tekilwe bakeng sa ho itokolla mosebetsing karolong e fetileng.

Haeba setho se le dilemo tse fetang 55 (bonyane ba dilemo tsa ho beha meja fatshe) mme ka ho ipapisa le tumellano ya mohiri, a ka nna a kgetha ho nka hlapiso eo e le hlapiso ya ho beha meja fatshe. Boemong bona, maemo a tekilweng bakeng sa ho beha meja fatshe karolong e fetileng a tla sebetsa.

Ho etsahalang haeba setho se hlala?

Ha setho se hlala, molao o dumella tefo ya karolo ya Boleng ba Letlole ba setho (jwalo ka ha ho tekilwe tumellanong ya tthalano) ho mohatsa setho esita leha setho se sa tswe Letloleng.

Boleng ba Letlole ba setho bo tla fokotswa ka tjelete efe kapa efe e lekanang le e lefilweng ho mohatsa setho kapa e fetiseditsweng ho letlole le leng la ho beha meja fatshe lebitsong la hae.

Hore Letlole le kgone ho phethahatsa taelo ya tthalano, taelo ya tthalano e tlameha ho phethahatsa ditlhoko tse latelang:

- Taelo ya tthalano e tlameha ho hlakisa hore mohatsa setho sa Letlole o na le tokelo ya karolo ya “tswala e letloleng”, jwalo ka ha Molao wa Tthalano o bolela.
- Taelo ya tthalano e tlameha ho hlakisa phesente ya tjelete ya Letlole kapa tjelete ka Diranta ya tswala ya penshene e lokelang ho leshwa ho mohatsa setho eo e seng setho.
- Lebitso la letlole le tlamehang ho lefa hlapiso le tlameha ho bolelwa ka ho hlaka kapa le tsebahatswe ha bonolo tumellanong ya tthalano.
- Letlole le tlameha ho laelwa ka ho hlaka ho tiisa direkoto tsa lona le ho lefa seabo sa tswala ya penshene ho mohatsa setho eo eseng setho kapa ho e fetisetsa letloleng le leng lebitsong la mohatsa setho eo e seng setho.

6

PHUMANTSHO YA MOKITLANE WA NTLO O TSHEHEDITSWENG KE PENSHENE

**Ba Mokitlane e Tsheheditsweng ke banka wa
Standard Bank ba ka atamelwa::**

086 100 9429 | PBL.sales@standardbank.co.za

Letlole le na le tshebeletso ya phano ya mokitlane bakeng sa kaho ya ntlo ho Standard Bank. Ditho di ka kadima ho tswa ho Standard Bank bakeng sa ho etsa dintho tse latelang lelapeng la bona:

ho aha ntlo

ho atolosa
ntlo

ho reka

ho ntjhafatsa

Tjhelete ya Hlapiso

Boleng ba Letlole la hao bo sebedisetswa ho fana ka tiisetso bakeng sa mokitlane haeba o hleleha ho etsa ditfello kapa haeba o tswa tshebetsong ya mohiri wa hao wa jwale o sa ntse o kolota Standard Bank.

Tjhelete ya mokitlane e ka filha ho 70% ya Boleng ba Letlole. Ditho di tlameha ho utlwisisa hore kopo ya kadimo e laolwa ke Molao wa Naha wa Mokitlane – setho se ka nna sa se fumane mokitlane haeba rekoto ya sona ya tsa mokitlane e le mpe. Bonyane ba tjhelete ke R5 000. Sekgahla sa tswala e ka leshwang phanong ya mokitlane ke Sekgahla sa Poraeme (jwalo ka ha se phatlaladitswe ke Banka ya Risefe ya Afrika Borwa nako le nako) mmoho le 0.25%.

Ho na le diphelelo

Tumellano ya mokitlane e madulong dipakeng tsa Letlole le Banka. Leha ho le jwalo, bakeng sa ditho ho fihlella hlapiso, mohiri o tlameha ho dumela ho hula ditfello tsa mokitlane ka tsela ya dikgulelo tsa moputsong kgwedi le kgwedi le ho di lefa ho banka. Mohiri o itlama ho etsa sena mme o saena tumellano le Standard Bank.

Moahlodi wa Matlole a Dipenshene o jarisa Batshwaredi boikarabelo ba ho netefatsa hore mokitlane ya matlo e tiiseditsweng ditho e sebediswa bakeng sa merero ya matlo feela. Tshebetsa ya kgalemo ya khampani e ka nna ya latelwa haeba Batshwaredi ba lemoha hore phano ya mokitlane wa ntlo e sebedisitswe hamphe.

Haeba mokitlane ho ba le tlhalano ka nako eo o sa ntseng o na le mokitlane wa ntlo o entsweng kgahlanong le Boleng ba Letlole ba hao, tjhelete ya mokitlane wa ntlo e hulwa ho tswa ho Boleng ba Letlole la hao pele ho arolwa Boleng ba Letlole ho latela taelo ya tlhalano.

7

DIKELETSO TSA PELE O BEHA MEJA FATSHE

Batshwaredi ba kgethile Momentum's Golden With Profit Annuity ho ba moralo wa qalo wa kamehla bakeng sa dianyuithi. Ditho di tla fumana dikeletso ho tswa ho Moeletsi wa Dihlapiso wa Momentum mohatong wa ho beha meja fatshe ntle le tjeo. Sena ke ho thusa setho ho utlwisisa dikgetho tse fumanehang ho sona ha se beha meja fatshe Haeba setho se kgetha ho tlohela ho reka anyuithi e fanweng ke Letlole, moeletsi wa ditjhelete o tla hloka ho tsebiswa. Sena se ka nna sa baka hore ho be le tefiso e lefiswang bakeng sa ditshebeletso tsa boeletsi, e tla leshwa ke setho.

LEANO LA TEFO YA TSWALA YA **TEFO YA KAMORA NAKO**

Motsamaisi o tla ntsha Boleng ba Letlole ba setho (di)potefoliong ya matsete eo a tsetetseng ho yona:

- ka letsatsi leo setho se tswang Letloleng, kapa
- kapele ka moo ho kgonehang moo motsamaisi a sa tsebisoang ka nako ka ho tswa ha setho.

Hang ha a ntshitswe, hlapiso e tla tshwarwa akhaontong ya banka ya Letlole moo e tla fumana tswala ya "call" bakeng sa hlapiso ya setho ho fihlela e feela e leshwa.

1

DIKGULO TSA KAROLO YA 37D

(bakeng sa ditjhelete tse
lokelang ho leshwa ho mohiri)

Ho latela Karolo ya 37D ya Molao wa Matlole a Dipenshene, haeba setho se dumetse ka mongolo hore ho ngollwa se entse boqhekanyetsi kapa se bakela mohiri tahlehelo, kapa haeba mohiri a hlahletse nyewe kgahlanong le setho mme lekgotla la molao le fumane se le molato, teng, ka kopo ya mohiri, Letlole le dumeletswe ho tshwara karolo ya hlapiso Letloleng mme, ha dipehelo tse itseng di phethahatswa, ho lefa tjhelete eo ho mohiri.

Batshwaredi ba Letlole ba tla shebisisa tshwaneleho ya taba ka ngwe pele ba tshwara kapa ba etsa dikgulo dife kapa dife tsa Karolo ya 37D dihlapisong tsa ho tswa tsa setho.

Tefiso ya lekgetho dihlapisong

Ditisano tsohle tse lefuweng ke Letlole di lokela ho lefiswa lekgetho le lokelang ho latela Molao wa Lekgetho la Meputso.

Dihlapiso tse sa kopuwang

Hlapiso e sa kopuwang jwalo ka hlapiso e sa leshwang nakong ya dikgwedi tse 24 kamora hore e fihlelwe ke nako mme e lokele ho leshwa. Melawana e dumella phetisetso ya dihlapiso dife kapa dife tse sa kopuwang ho 'letlole la dihlapiso tse sa kopuwang le dumeletsweng' le theilweng le ho fuwa tumello ho latela Molao wa Matlole a Dipenshene. Boemong bona, setho se ke ke sa ba le kopo ya tefo ya letho e ngwe kgahlanong le SARPAC Retirement Fund mme se ke ke sa fumana hlapiso ya sona ho tswa letloleng la dihlapiso tse sakopuwang.

Hajwale, dihlapiso tse sa tlahewang di fetiswa bakeng sa ho salwa morao. Haeba ho sala morao ho hloleha ho fumana ditho kapa majalefa, dihlapiso di bolokwa letloleng mme ha di fetisetwe letloleng le kante le dumeletsweng la dihlapiso tse sa tlahewang.

Ho kgaotsa ha dihlapiso

Tshwaneleho bakeng sa dihlapiso tse sa inshorwang tsa ho shwa le kgolofalo e kgaotsa ka letsatsi leo setho se tswang mosebetsing. Tshireletso ya ho shwa le kgolofalo hape e ka nna ya kgaotsa dinakong tsa bosiyi bo sa dumellwang.

Tshwaneleho bakeng sa dihlapiso tsa kgolofalo e fela dikgwedi tse tharo pele motho a fihlela dilemo tsa ho beha meja fatshe (dilemo tse 65).

2

DIHLAPISO LE DIKELETSO TSA DITJHELETE

Ditho di ikarabella bakeng sa ho etsa qeto ya ka moo dihlapiso tsa tsona di tla lefuwa ha di etswa Letloleng. Batshwaredi le motsamaisi ba ke ke ba fana ka dikeletso dife kapa dife mabapi le sena.

Dintlha tse latelang tsa bohlokwa, leha ho le jwalo, di tlameha ho lemohuwa:

- Ditho di eletswa ka matla hore di fumane dikeletso ho tswa ho moeletsisi wa tsa ditjhelete ya rupetsweng ka tshwanelo ya le ho ngodiswa ya dumeletsweng pele ba ka etsa qeto efe kapa efe mabapi le kopo ya dihlapiso tsa bona ha ba tswa Letloleng. Sena se ka nna sa kenyeletsa theko ya penshene ha setho se beha meja fatshe kapa se fetisetse letloleng la paballo ha se itokolla mosebetsing. Keletso e ka nna ya fumanwa ho tswa ho baeletsisi ba fetang a le mong ba tsa ditjhelete ho netefatsa hore e a tsamaellana mme hape e phethahatsa ditabatabelo tsa setho.
- Baeletsisi ba ditjhelete kgafetsa ba leshwa ka khomishene e leshwang ho tswa hlapisong ya ho tswa ya setho. Ho ka nna ha ba le monyetla wa kotsi wa hore moeletsisi wa ditjhelete o tla o fa keletso e fanang ka molemo o phethahetseng wa khomishene bakeng sa hae ho fapana le ho ba molemong o phethahetseng wa setho.
- Baeletsisi ba ditjhelete ba hlokwa ka molao ho bolela khomishene eo ba tla e fumana. Tjhelete ya khomishene ha se tjhelete e tsitsitseng mme ho ka kgoneha ho rerisana ka tefiso ya khomishene e tlase le moeletsisi wa tsa ditjhelete kapa ho lefa tefiso e tsitsitseng bakeng sa dikeletso tse fanweng.
- Ka kakaretso, ditho di kgothaletswa ka matla hore di baballe dihlapiso tsa ho beha meja fatshe tsa tsona ka tsela e itseng haeba di tswa Letloleng pele ho nako ya ho beha meja fatshe

Melawana ya Letlole ke melawana

Bukana ya tlhahisoleseding ke kakaretso ya dikgahla tsa tlatsetso, ditsiane le diphelelo tse ding tsa Melawana ya Letlole la Ho Beha Meja Fatshe la Sarpbac. Haeba bukana ena e fapane ka tsela efe kapa efe le Melawana ya Letlole, Melawana ya letlole e tla latelwa.

Melawana e fumaneha webosaeteng. www.sarpbac.org.za

Tekolo ya baaktjhuari le oditi ya Letlole

Mafelo a selemo sa tsa ditjhelete sa Letlole ke la 31. Ditatementsi di tlameha ho hlahiswa ke Letlole bakeng sa selemo ka seng sa tsa ditjhelete.

Letlole ha le etswe tekolo ya molao hobane letlole ke letlole la ditlatsetso tse hlakisitsweng mme ha se letlole la dihlapiso tse hlakisitsweng.

Ditokomane tsa letlole

Ditho di na le ditokomane tsa Letlole tse latelang ofising e ngodisitsweng ya Letlole:

- Melawana ya Letlole le dihlomathiso tse ngodisitsweng ho Melawana
- Ditatementsi tsa moraorao tse hlahlobilweng tsa Letlole
- Tlaleho ya tekolo ya moraorao ya Letlole.

Ofisi e ngodisitsweng ya Letlole ke::

Sarpbac Retirement Fund
Ground Floor, Stone House
Stone Fountain Terrace
95 Klipfontein Road
Rondebosch, 7700

Moofisiri wa Sehlooho wa Letlole ke Gary Wilson eo ho ka ikopanywang le yena ho:

Founu: 021 686 4281
Fekse: 0866 102 401 / 021 685 8048
Imeile: gary@sarpbac.org.za
Ya Poso: PO Box 13238, Mowbray 7705

3

DINGANYISANO LE DIPOTSO

Ngangisano efe kapa efe kapa tletlebo eo setho se nang le yona kgahlanong le Letlole kapa Batshwaredi e tlameha ho etswa ka mongolo ho Moofisiri ya ka Sehloohong wa Letlole. Ngangisano efe kapa efe e jwalo e tla sebetswa ho latela Melawana ya Letlole.

Haeba setho se sa amohela karabelo e amohetsweng ho tswa Letloleng, se na le tokelo ya ho tletleba ho Monamodi wa Matlole a Dipenshene ho latela mekgwa ya tshebetso e tekilweng Molaong wa Matlole a Dipenshene.

Ka kopo lemoha hore dipotso dife kapa dife mabapi le dihlapiso tsa hao ha di a lokela ho lebiswa ho Moofisiri wa Sehlooho empa di tlameha ho fetisetswa ho Lefapha la Tshwaro ya Basebetsi (HR) kapa ho motsamaisi wa Letlole.

Momentum ke motsamaisi ya thontsweng wa Letlole. Ba na le Moofisiri wa Dikgokahano Ntlokgolo ya Sarpbac ya thusang ka dikopo tsa tefo tsa ditho le dipotso tsa dihlapiso. Dintlha tsa boikopanyo di ka tsela e latelang:

Founu: 021 686 4281
Imeile: sarpbac@momentum.co.za

Dintlha tsa boikopanyo tsa deske ya thuso ya Sarpbac di ka tsela e latelang:

Founu: 021 686 4281
imeile: helpdesk@sarpbac.org.za
webosaete: www.sarpbac.org.za

POKELLO
YA MANTSWE

POKELLO YA MANTSWE

Anyuithi	Tefo ya nako le nako ho tswa khampaning ya inshoreense e etswang bakeng sa nako e dumellanweng (ka tlwaelo ho fihlela ho hlokahala ha moamohedi) ka phapanyetsano ya tjelele ya kontane e sekolokoto kapa leotoo la dipremiamo tseo monga pholisi a di lefileng ho khampani ya inshoreense nakong ya bophelo ba tshebetso ba bona
Letlole la ditlatsetso tse hlakisitsweng	Merero ya ditlatsetso tse hlakisitsweng ke merero e tsheheditsweng ke mohiri e itshetlehleng hodima hore basebetsi ba etse ditlatsetso le ho laola matsete.
Boleng ba Letlole	Karolo ya hao hlapisong ya ho beha meja fatshe e tsejwa ka hore ke Boleng ba Letlole. E thehilwe ka ditjhelete tse latelang: <ul style="list-style-type: none"> • Ditlatsetso tsa hao tsa kgwedi le kgwedi (75% ya moputso wa hao o hulelwang penshene) • Ditlatsetso tsa kgwedi le kgwedi tsa mohiri wa hao (10% ya moputso wa hao o hulelwang penshene), ha ho hutswe ditjeo bakeng sa tsamaiso, dihlapiso tsa menyetla ya kotsi, le ditjeo tse ding tsa Letlole • Ditlatsetso dife kapa dife tse ding • Dipoello tsa matsete a fumanweng ditjheleteng tsena.
Moeletsi wa tsa ditjhelete ya ikemetseng (IFA)	IFA ke motho kapa khampani e dumeletsweng ho fana ka dikeletso ditabeng tsa ditjhelete le ho rekisa dihlahiswa tsa bafani ba ditshebetso tsa ditjhelete.
Letsete	Ho reka kapa ho tshwara matlotlo, jwalo ka diabo, dibonto, meaho, le thepa e rekiswang, ho fumana lekeno la tjelele kapa ho etsa capital gains.
Lekeno la matsete	Lekeno le jwalo ka dikarolo tsa diabo le ditefo tsa tswala tse tswang thuong ya matlotlo.

Inshorene ya bophelo	Konteraka ya inshorene e tshepisang tefo ya tjelete e dumellanweng ka nako ya ho hlokahala ha motho ya inshorilweng ka hare ho nako e hlakisitsweng.
Penshene	Tefo ya nako le nako e fumanwa ke motho nakong eo a behileng meja fatshe ka yona ho fihlela a hlokahala. Penshene ka tlwaelo e tla ka tefo ya ditlatsetso nakong ya bophelo ba tshebetso ba motho.
Letlole la dipenshene	Pokanyo ya ditlatsetso tsa dipenshene tse tsetetsweng bakeng sa kgolo. Mofuta wa setsi sa boramatsete ba tsamaisang le ho jala matlole matseteng bakeng sa merero ya dipenshene.
Premiamo	Tefo e etswang ke monga pholisi bakeng sa ho fumana tshireletso ya inshorene. Konteraka ya premiamo e le nngwe e amang tefo ya tjelete e sekolokoto e etswang qalong ya konteraka. Tlasa konteraka ya premiamo ya nako le nako, monga pholisi o dumela ho qala ho etsa ditefo tsa nako le nako bakeng sa nako e behilweng ya konteraka.
Dilemo tsa ho beha meja fatshe	Dilemo tsa tlwaelo tsa ho beha meja fatshe bakeng sa ditho tsa Sarpbac ke dilemo tse 65.
Hlapiso eloketseng ho leshwa	Kamora diphetoho ho molao wa ho beha meja fatshe wa Afrika Borwa, dipolokelo ho profidente pele ho la 1 Hlakubele 2021 di tsejwa ka hore ke dihlapiso tse butswitseng.
Dihlapiso tseso lokele ho leshwa	ho latela diphetoho molaong wa ho beha meja fatshe wa Afrika Borwa, ditlatsetso tsohle tse entsweng kamora la 1 Hlakubele 2021 di tsejwa ka hore ke dihlapiso tse butswitseng.

KE ENG SEO O HLOKANG HO SE TSEBA MABAPI LE POPIA?

Haeba o na le dipotso dife kapa dife mabapi le tlhahisoleseding e mabapi le wena e tshwerweng ke Sarpbac, o amohetswe ho ikopanya le ba Deske ya Thuso ka imeile ho helpdesk@sarpbac.org.za kapa ka mohala ho **021 686 4281**.

Ho tloha ka la 1 Phupu 2021, Molao wa tshireletso ya Tlhahisoleseding ya Botho (Protection of Personal Information Act (PoPIA)) o tla kena tshebetsong. Sena se na le boikarabello ba bohlokwa bakeng sa mekgatlo yohle e bokeletsang le ho boloka tlhahisoleseding ya bareki, ditho, basebetsi, jj. mme e kenyeletsa Letlole la ho Beha Meja Fatshe la Sarpbac.

Molao o hlakisa boikemisetso bo pharaletseng bo latelang:

- Ho kgothaletsa tshireletso ya tlhahisoleseding ya botho e sebediswang ke ditheo tsa mmuso le tsa poraefete?
- Ho fana ka dikhoutu tsa boitshwaro.
- Ho thakgola maemo a itseng a tla theha bonyane ba ditlhoko bakeng sa ho sebetswa ha tlhahisoleseding ya botho.
- Ho fana ka ditokelo tsa batho tse mabapi le dikgokahano tsa elektroniki tse sa kopuwang le ho etswa ha diqeto ka tsela e iketsahallang, hara dintho tse ding.

PoPIA e na le maano a robedi, e leng: [sebedisa dikerafiki tsa tlhahisoleseding mona]

Boikarabelo – Sarpbac e ikarabella bakeng sa ho bona hore boikarabello ba yona ba PoPIA le tlhokomelo bakeng sa tlhahisoleseding e tlhokomelong ya bona.

Moedi wa ho sebetisa – Letlole le tlameha ho bokeletsa feela, ho sebedisa le ho boloka tlhahisoleseding ya botho eo ba e hlohang.

Tlhakiso ya sepheo – Letlole le tlameha ho hlakisa mabaka a tiileng bakeng sa hore ke hobaneng ba hloka ho bokeletsa tlhahisoleseding e itseng.

Moedi wa ho sebetisa ho ya pele – Letlole ha le a lokela ho sebedisa tlhahisoleseding ya botho bakeng sa lebaka lefe kapa lefe ho fapana le le fanweng qalong.

Boleng ba tlhahisoleseding – Letlole le tlameha ho netefatsa hore tlhahisoleseding ya botho eo ba e sebetlang e feletse, e nepahetse, mme e kgema le dinako.

Ho buleha – Letlole le tlameha ho hlaka le ho ba le ponaletso mabapi le ho sebetswa ha tlhahisoleseding.

Mehato ya tshireletso – Letlole le tlameha ho beha madulong mehato ya tshireletso ho netefatsa hore tlhahisoleseding ya botho e bolokwa ka tshireletso.

Bonkakarolo ho datha ya mohlahlobuwa – Letlole le tlameha ho kgona ho arolelana tlhahisoleseding e matsohong a yona le mang kapa mang ya botsang mabapi le tlhahisoleseding ya hae ya botho.

Tokollo boitlamong: South African Road Passenger Bargaining Council Retirement Fund (Sarpbac) ha e jare boikarabello bakeng sa tahlehelo efe kapa efe kapa tshenyehelo kapa ditjeo tse ka nnang tsa bakeha ka kotloloho ka lebaka la, kapa ka ho itshetleha hodima tlhahisoleseding e fuperweng ke bukana ena. Haeba ho na le kgohlano efe kapa efe dipakeng tsa tlhahisoleseding e bukaneng ena le Melawana ya Letlole kapa maano a dihlapiso tse inshorilweng, Melawana ya nnete ya Letlole kapa maano a dihlapiso a tla latelwa. Ditho di kgothaletswa ka matla ho batla dikeletso tsa seporofeshenale tsa ditjhelete pele ba etsa diphetoho dife kapa dife mererong ya bona ya ho beha meja fatshe.

April 2022

Deske ya thuso ya Sarpbac
021 686 4281
helpdesk@sarpbac.org.za
www.sarpbac.org.za